

Kuraklık Pamuğu da Vurdu...

Şebnem BORAN

Bilindiği gibi pamuk dünyada söz sahibi olduğumuz ürünlerimizden biri.

İhracatımızda önemli paya sahip ve lokomotif sektörlerimizden olan tekstil ve konfeksiyon başta olmak üzere birçok sanayi dalının temel hammaddesi.

“Beyaz altın” diye de adlandırılan pamuk yarattığı istihdam ile önemli tarım ürünlerimiz arasında yer alıyor.

Ancak ülkemiz için stratejik öneme sahip olan pamuk bugünlerde sancılı bir dönemden geçiyor.

Pamukla ilgili elde edilen son rakamlar yaşanan kuraklığın pamuk üzerindeki etkilerini bizlere göstermekte.

Günümüzde dünyada 34 Milyon Hektar alanda pamuk üretimi yapıldığı tahmin ediliyor.

Çizelge 1’de görüldüğü üzere 2005/2006 sezonunda dünya pamuk ekiminde önceki sezona göre düşüş söz konusu.

2007/2008 sezonunda dünyada 35.757 bin dekar alanda üretim olacağı belirtiliyor.

Çizelge:1
Dünya Pamuk Ekimi
Birim: 1.000 Dekar

Sezonlar	Ekim Alanı
2003/04	32.092
2004/05	35.197
2005/06	33.927
2006/07*	34.646
2007/08*	35.757

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası 2006 Yılı İktisadi Raporu
** Tahmin*

Nitekim, dünyada olduğu gibi ülkemizde de pamuk ekim alanları küçülüyor.

2004/05 sezonunda 551 bin Ha olan pamuk ekim alanımız 2005/06 sezonunda 456 bin Ha’ya geriledi.

2006/07 sezonunda ise TÜGEM “Prim Kayıt sistemi” sonuçlarına göre bir önceki sezona kıyasla artış göstererek 533 bin Ha alanda ekim olduğu belirtiliyor.

Aşırı sıcaklar, kuraklık derken yeterli verim alamayan çiftçi artık pamuktan başka ürünleri ekmeye yöneliyor.

Ege bölgemizde de benzer yönde bir gelişim söz konusu.

İzmir Ticaret Borsası'nın uzaktan algılama tekniği kullanarak gerçekleştirdiği çalışmada 2007–2008 dönemi Ege Bölgesi pamuk ekili alanlarının azaldığı belirtiliyor.

Borsa'nın açıkladığı bu rakamlar pamukta yaşanan sorunların da bir göstergesi.

Halen dünyada 76 ülkede yapılan pamuk üretiminde de azalma yaşanıyor.

Çizelge:2
Ülkeler İtibariyle Dünya Pamuk Üretimi
Birim: 1000 Ton

Ülke Adı	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 (*)	2007/08 (*)
Kıta Çin	4.871	6.320	5.770	5.973	6.459
ABD	3.975	5.062	5.201	4.448	4.950
Hindistan	3.009	4.080	4.148	4.364	4.582
Pakistan	1.734	2.482	2.089	2.291	2.406
BDT**	1.462	1.745	1.810	1.730	1.718
Brezilya	1.309	1.318	1.048	1.160	1.288
Türkiye	919	868	766	985	960
Diğerleri	3.441	4.329	3.834	3.745	4.059
Toplam	20.720	26.204	24.666	24.696	26.422

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2006 İktisadi Raporu.

*Tahmin

**Bağımsız Devletler Topluluğu: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan

Yaklaşık 25 milyon ton olduğu tahmin edilen dünya pamuk üretiminde Çin, ABD, Hindistan ve Pakistan 2005/2006 sezonunda en büyük üreticiler arasında yerlerini almış durumda.

Türkiye aynı sezonda dünya pamuk üretiminde yaklaşık % 3,5'lik pay ile yedinci sırada yer alıyor.

2006/2007 sezonunda Türkiye'nin pamuk üretimi 985 bin tona yükselirken dünya üretimindeki payı yüzde 4.

2007/2008'de ise pamuk üretimimizin 960 bin tona düşeceği tahmin ediliyor.

Verimlilik açısından incelendiğinde ise Türk pamuğunun karnesi iyi durumda.

Dünya verimlilik sıralamasında üçüncüyüz.

2006/2007 sezonu tahminlerine göre ise rekor seviyeye ulaşan verim düzeyi ile dünyada ikinci sıradayız.

Ancak pamuk ihracatımıza bakıldığında durum iyi görünmüyor.

Ülkemiz; dünyanın sayılı pamuk ihracatçısı ülkeleri arasında yer alırken 1980 sonrasında tekstil ve konfeksiyon sektörümüzün hızlı bir gelişim göstermesi nedeniyle üretimimiz iç talebi karşılamaya yöneldi.

Türkiye pamuk ihracatı 2005/2006 sezonunda 47 bin tona yükselmesine rağmen dünya pamuk ihracatında payımız yalnızca yüzde 0,5 civarında.

2006/2007 ve 2007/2008 sezonunda bu sürecin devam edeceği ve ihracatımızın 50 bin ton olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Kaldı ki, artan pamuk ihtiyacının ülkemiz pamuk üretimi ile karşılanamaması üzerine dünyada önemli pamuk ithalatçısı ülkeler arasına girdik.

Hatta ülkemiz dünya pamuk ithalatında 2005/2006 sezonunda 960 bin ton ile Çin'den sonra ikinci sırada bulunuyor.

Çizelge:3
Ülkeler İtibariyle Dünya Pamuk İthalatında İlk Beş Ülke
Birim: 1000 Ton

	2003/ 04	2004/ 05	2005/ 06	2006/ 07 (*)	2007/ 08 (*)	Pay% (2005/ 06)	Sıralama (2005/ 06)
Kıta Çin	1.929	1.394	4.104	4.104	4.418	43,9	1
Türkiye	516	883	960	611	591	10,3	2
Bangladeş	335	403	401	424	455	4,3	3
Endonezya	450	502	400	473	473	4,3	4
Tayland	365	497	400	443	445	4,3	5

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2006 İktisadi Raporu.

** Tahmin*

Çizelge 3'ten de görüldüğü üzere; pamuk ithalatında Çin birinci sırada yer alıyor.

Ülkemizin 2006/07 ve 2007/08 sezonunda da dünya pamuk ithalatında ikinci sırada yer almaya devam edeceği tahmin edilmekte.

İthalatta söz sahibi olan diğer ülkeler; Endonezya, Bangladeş ve Taylan.

2005/06 sezonunda ülkemiz ithalatında 416 bin ton ile ABD ilk sırada, yaklaşık 193 bin ton ile Yunanistan ikinci sırada geliyor.

AR&GE BÜLTEN 2007 EKİM - SEKTÖREL

Bu iki ülkenin ithalatımızdaki payı yaklaşık % 80 seviyesinde. Suriye ve Türkmenistan diğer önemli ülkeler arasında bulunuyor.

Bununla birlikte, ülkemizde ekolojik koşulları pamuk üretimi için oldukça elverişli olup, Ege, Güneydoğu Anadolu, Çukurova ve Antalya bölgelerinde pamuk üretilmektedir.

Çizelge:4
Bölgeler İtibariyle Türkiye Lif Pamuk Üretimi
Birim: Ton

Sezon	Ege	G. Doğu Anadolu	Çukurova	Antalya	Türkiye
2002/03	304.811	453.944	212.158	12.160	983.073
2003/04	265.900	443.928	196.233	12.400	918.461
2004/05	251.800	441.611	166.850	7.348	867.609
2005/06	168.468	437.058	156.749	3.872	766.157
2006/07*	202.822	536.194	241.790	4.201	985.007
Son beş yılda değ. oranları	-33,5	18,1	14	-65	0,2

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2006 İktisadi Raporu. * Tahmin

Türkiye’de lif pamuk üretiminin 2005/2006 sezonunda bir önceki sezona göre tüm bölgelerde üretim miktarının düştüğü görülmektedir.

2006/2007 sezonunda 985 bin ton seviyesinde gerçekleşeceği bu durumda 2000/2001 sezonuna göre yaklaşık % 0,2 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

Ülkemiz lif pamuk üretimi az da olsa artarken bölgemizde pamuk üretimi azalmaktadır.

Söz konusu dönem itibariyle üretimde azalış % 33,5 seviyesindedir.

Ancak, pamuk üretiminde gerçek tablonun ortaya konabilmesi açısından ekim alanlarındaki gelişmeye de bakmanın isabetli olduğu düşüncesindeyiz. Pamuktaki bu üretim artışının esas olarak sezonda ortaya çıkan verim artışından kaynaklandığı söylenebilir.

Çizelge:5
Bölgeler İtibariyle Türkiye Pamuk Ekim Alanları
Birim: Bin Ha

Sezon	Ege	G. Doğu Anadolu	Çukurova	Antalya	Türkiye
2002/03	224,3	319	140,9	8,9	693
2003/04	203	300	126	8	637
2004/05	164,5	289,2	93,1	4,1	550,9
2005/06	112	259,2	82	2,3	456
2006/07*	116,9	296,6	117,5	2,5	533,5
Son beş yılda değ.	-47,9	-7	-16,6	-13,8	-23

oranları

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2006 İktisadi Raporu.* Tahmin

Türkiye’de pamuk ekim alanları son 5 yılda % 23 azalmıştır. Bu azalış Ege Bölgesinde % 48, Çukurova da % 16,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ancak 2006/2007 sezonunda bir önceki sezona göre ekim alanlarında artış görülmektedir. Bunun nedeni pamuğa verilen primde bir önceki yıla göre artış olmasıdır.

Genel olarak pamuk ekim alanlarındaki gerilemenin temel sebebi ise üreticilerimizin alternatif ürünlere yönelmesidir.

Yanı sıra, bölgemize yönelik uzaktan algılama yöntemi ile yapılan rekolte çalışmaları da pamuk üretiminden kaçışın devam ettiğini göstermektedir.

Çalışmada; 2007/2008 sezonunda geçen sezona göre ekim alanlarının % 20,1 (30.380 ha) azalarak 120.440 ha, toplam kütlü üretimin ise aynı dönemde %28,1 azalarak 384.118 ton olduğu tespit edilmiştir.

Ortalama verimin geçen sezona göre yaklaşık yüzde 10 oranında azaldığı vurgulanmıştır.

Rakamlardan da anlaşıldığı gibi pamuk; stratejik bir ürün olmasına karşın üretici için de her geçen gün sorunlu hale gelen bir ürün.

Pamuk tüketimde talep artışı ve üretiminde prim ile desteklenmesine rağmen durum değişmiyor.

2007 yılında pamukta yaşanan kayıpların en önemli sebebi yaşanan aşırı derecedeki kuraklık.

Yetkililer, kuraklık nedeniyle ürünün zorunlu olarak kalitesi düşük sularla sulandığını ve topraklar tuzla kaplandığından birçok kozanın açamadığını belirtiyor.

Ayrıca, likus denilen sineğin de zararının görüldüğü ve ilaçlamanın da zamanında yapılmadığı ifade ediliyor.

Pamuk üretimi süresince sıcaklığın artması ve yıllık yağışın düzenli olması gerekirken mayıs, haziran aylarında yağmur yağmaması pamuktan alınan verimin azaldığının da en önemli nedenleri arasında bulunuyor.

Sonuç olarak, bölgemiz ve ülkemiz için stratejik öneme sahip olan pamukta yaşanan bu sorunların aşılması gerekiyor.

Pamuğa prim uygulamasına devam edilmesi ve verilecek miktarın ekim yapılmadan önce açıklanması gerektiği düşüncesindeyiz.

Bununla birlikte kuraklık nedeniyle sancılı bir dönemden geçen pamuğun eski günlerine kavuşması için;

- ❖ Üretimi arttıracak prime ek olarak üreticiye ilaç, gübre, ambalaj vb. destek sağlanması,
- ❖ 7 yıl süren yoğun çabalar ve çalışmalar sonucunda oluşan **Ulusal Pamuk Konseyi**'nin çalışmalarına destek verilmesi ve işlevliğinin artırılması,
- ❖ 04.07.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı uyarınca kuraklık desteği kapsamına pamuğun da alınması

gerektiği inancındayız.

Aksi takdirde; üreticilerin pamuk yerine alternatif ürünlere kayması ile üretimimiz daha da azalacak ve pamukta dışarıya bağımlılığımız daha da artacaktır.

Pamukta yaşanan bu sancılı dönemin en yakın zamanda alınacak tedbirler ile geçeceğini ve "beyaz altın"ın üreticinin kalbini tekrar kazanacağını ümit ediyoruz.

Kaynaklar:

- *İzmir Ticaret Borsası 2006 İktisadi Rapor*
- *İzmir Ticaret Borsası Pamuk Mutabakat Toplantısı,01.10.2007*
- *Türkiye Ziraat Odaları Pamuk Çalışma Grubu Raporu,*
http://www.tzob.org.tr/tzob/tzob_urun_rapor/rapor_2003_pamuk.htm,05.10.2007
- www.dunyagazetesi.com.tr